

Temaplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv

2021-2025

HOL
KOMMUNE

Innhold

1. Innledning.....	3
1.1 Formål.....	3
1.2. Planstatus	3
2. Overordna føringer.....	4
2.1 Nasjonale føringer	4
2.2 Fylkeskommunale føringer	5
2.3 Kommunale føringer	5
3. Kunnskap om fysisk aktivitet.....	6
4. Status i Hol kommune	8
4.1 Befolkningsutvikling og folkehelse	8
4.2 Status aktivitet og anlegg	8
5. Resultatvurdering av forrige plan.....	9
5.1 Anleggsutvikling	9
6. Framtidige behov, mål og strategier	10
7. Prinsipper for kommunal støtte og vurdering av søknader	13
7.1 Kommunalt tilskudd til spillemiddelprosjekter	14
7.2 Kommersielle anlegg og arrangementer.....	14
7.3 Andre støtteordninger	15
Vedlegg 1 Handlingsdel	16
1. Aktivitetsskapende tiltak.....	16
2. Uprioriterte tiltak	17
3. Prioriterte tiltak.....	19
Vedlegg 2 Resultater fra forrige plan	21
Statusvurdering - Uprioritert handlingsprogram	22
Vedlegg 3 Begreper	25
Vedlegg 4 Andre tilskuddsordninger	27

1. Innledning

Denne planen er en fireårig tematisk kommunal plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Den skal være et styringsdokument for politikere og administrasjonen i kommunen for utvikling av aktivitetstilbud og anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i kommunen, inkludert sikring av arealer gjennom kommuneplanen. Planen skal også være et verktøy for idrett-, frilufsorganisasjoner og engasjerte innbyggere. Planen danner grunnlag for prioriteringer og er et krav for å kunne søke om spillemidler til idretts- og friluftsanlegg.

Planen er basert på tidligere planer, samt statlige, fylkeskommunale og kommunale føringer. I revisjonen har denne planen blitt endret fra en 12-årig kommunedelplan til en fireårig temaplan for å gjøre planen mer dynamisk.

Fysisk aktivitet har mange positive effekter, både helsemessige, sosiale og utviklingsrelaterte effekter¹. *Temaplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv (2021-2025)* skal bidra til at Hol kommunes innbyggere skal være en aktiv befolkning med høy livskvalitet.

I Hol finnes det mange ulike aktivitetstilbud som er tilrettelagt for ulike bruker- og aldersgrupper. Idrettslag, frilufsorganisasjoner og andre frivillige organisasjoner inviterer og legger til rette for at alle i samfunnet skal kunne være fysisk aktive og få delta i det sosiale rundt en aktivitet. Lokalsamfunnet er avhengig av frivillighet og dugnadsånd for å ha et variert aktivitetstilbud.

Hol kommune har naturgitte forutsetninger for å drive friluftsliv. Det er viktig å ha en differensiert tilrettelegging for friluftsliv, fra store naturområder uten menneskelige inngrep, til nærfriluftsområder og områder med høy grad av tilrettelegging. Dette for å sikre alles muligheter til å drive friluftsliv. Det er viktig å bevare og tilrettelegge nærfriluftsområdene slik at innbyggerne har kort vei til naturen.

1.1 Formål

Formålet med planen er å:

- a) nedfelle målsettinger for satsing på idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet
- b) fastsette målsettinger for anleggsutbygging og sikring av arealer for idrett, nærmiljøaktiviteter og friluftsliv
- c) gi en vurdering av kortsiktige og langsiktige behov for aktivitet og anlegg
- d) gi føringer til Handlingsprogrammet og Kommuneplanen
- e) ivareta det lovpålagte grunnlaget for å få tildelt spillemidler
- f) bidra til at innbyggerne i Hol har mulighet til fysisk aktivitet i alle livets faser, uavhengig av funksjonsnivå.

1.2. Planstatus

Denne fireårige temaplanen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv inneholder en handlingsdel med tiltak som rulleres årlig. Planen er et krav for tildeling av spillemidler til idretts- og friluftsanlegg.

Representanter fra frivillige organisasjoner, institusjoner og andre aktuelle parter har medvirket i utarbeidingen av planen og har vært med på å definere utfordringsbildet. En tverrfaglig plangruppe har utarbeidet planen.

Handlingsplan for stier og løyper (2017-2021) dekker hvordan det skal arbeides med stier og løyper i kommunen. Denne temaplanen tar ikke for seg stier og løyper, med unntak av anlegg som faller inn under kriteriene for finansiering av spillemidler. Disse er tatt med i liste over uprioriterte/prioriterte tiltak.

2. Overordna føringer

2.1 Nasjonale føringer

Staten har som mål å legge til rette for at flest mulig skal kunne utøve idrett og fysisk aktivitet ut ifra egne forutsetninger, inkludert å bidra til bygging og rehabilitering av infrastruktur. Dette kommer tydelig til uttrykk i Stortingsmeldingen *Den norske idrettsmodellen*¹ (2012), samt i *Nasjonal handlingsplan for fysisk aktivitet*² (2020-2029) som har disse to hovedmålene:

- Et mer aktivitetsvennlig samfunn der alle uavhengig av alder, kjønn, funksjonsnivå og sosial bakgrunn gis mulighet til bevegelse og fysisk aktivitet.
- Andelen i befolkningen som oppfyller helsemessige anbefalinger om fysisk aktivitet er økt med 10 prosentpoeng innen 2025 og 15 prosentpoeng innen 2030.

Spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet er hjemlet i *Lov om pengespill mv.* av 28. august 1992 nr. 103 §10:

- «Anlegg i lokalmiljøet som stimulerer og tilfredsstiller barns behov for fysisk aktivitet i organiserte og egenorganiserte former, prioriteres særskilt. Når det gjelder ungdom, er det et mål å utvikle anlegg som tilfredsstiller ungdommens behov for utfordringer og variasjon. Ungdom må gis mulighet til å medvirke i utforming av anlegg. Anleggene bør fungere som gode sosiale møteplasser i lokalsamfunnene.»

Kulturdepartementets veileder *Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet*³(2014) gir råd om kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet og setter minstekrav for planens innhold. I Kulturdepartementets «*Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet*» settes det krav om at anlegg eller tiltak som det skal søkes tilskudd til, inngår i en vedtatt kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet. Friluftsliv er inkludert i fysisk aktivitet. De viktigste målgruppene for bruk av spillemidler er barn (6-12 år) og ungdom (13-19 år).

Stortingsmeldingen *Friluftsliv — Natur som kilde til helse og livskvalitet*⁴(2016) slår fast at Regjeringen vil prioritere friluftsliv i nærmiljøet, slik at alle kan delta. Barn og unge er prioriterte målgrupper. *Nasjonal handlingsplan for friluftsliv*⁵ (2018) skal bidra til å oppfylle mål om ivaretagelse, bevaring og tilrettelegging av friluftsområder, stimulere til økt friluftaktivitet for alle og bidra til at naturen i større grad brukes som læringsarena for barn og unge.

*Rammeplanen for barnehagen*⁶ gir føringer for barnehagen sin rolle som tilrettelegger for at barn kan oppleve bevegelsesglede, sosial velvære og god fysisk og psykisk helse.

*Læreplanen for skolen*⁷ sier at opplæringen skal fremme gleden av fysisk aktivitet og friluftsliv.

*Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging*⁸ gir klare forventninger om tilrettelegging av aktivitetsvennlige lokalsamfunn, i tråd med formålet i folkehelseloven om et helsefremmende samfunn. *Plan- og bygningsloven* har en rekke krav og virkemidler som kan bidra til å sikre gå- og aktivitetsvennlige nærmiljøer i kommunal planlegging. Plan- og bygningsloven setter krav om universell utforming for å bedre tilgjengeligheten og muligheten til samfunnsdeltakelse for alle. Det innebærer at det skal tas hensyn til det mangfold av ferdigheter og forutsetninger som er representert i befolkningen ved planlegging og utforming av idretts- og nærmiljøanlegg.

*Folkehelsemeldingen – Mestring og muligheter*⁹ (2015) understreker nærmiljøets betydning i folkehelsearbeidet. I *Folkehelsemeldinga – Gode liv i eit trygt samfunn*¹⁰ (2019) framgår det at regjeringen vil løfte fram og støtte utvikling av aktivitetsvennlige bo- og nærmiljøer og lokalsamfunn i handlingsplan for fysisk aktivitet. Gå vennlighet og å bevare områder under press, som blant annet lekeområder, nærnatur, parker, grøntområder og stier nær der folk bor vektlegges.

FNs bærekrafts mål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Det består av 17 mål og 169 delmål. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Fem bærekrafts mål er spesielt relevante for denne planen: God helse, Bærekraftige byer og samfunn, Samarbeid for å nå målene, Mindre ulikhet og God utdanning og livskvalitet.

2.2 Fylkeskommunale føringer

*Strategi for idrett og friluftsliv i Buskerud*¹¹ har som visjon at alle skal ha mulighet til å oppleve aktivitetsglede. Strategien er inndelt i 5 hovedmål for at visjonen skal oppnås:

- Et allsidig, synlig og inkluderende aktivitetstilbud
- Attraktive areal og anlegg for hele befolkningen
- Økt kunnskap gjennom dialog og erfaringsutveksling
- Styrke frivillige organisasjoner
- Knytte Buskerud opp mot prosjekter som bidrar til økt aktivitet

Viken fylkeskommune har utarbeidet *Felles handlingsprogram for økt fysisk aktivitet for alle*¹² (2021-2022) for å ivareta gjeldende planer for Buskerud, Akershus og Østfold fylkeskommuner inntil nye planer for Viken fylkeskommune er klare.

2.3 Kommunale føringer

Kommuneplanens samfunnsdel har flere relevante mål som er aktuelle for dette temaområdet:

- En aktiv befolkning med høy livskvalitet
- Et rikt kultur- og organisasjonsliv som kjennetegnes av bredde, mangfold, frivillighet og dugnadsånd.
- Ivareta natur, miljø og landskap, som grunnlag for bolyst og trivsel, rekreasjon, næring og arbeid.

Følgende strategier fra Kommuneplanen skal bidra til måloppnåelse:

- sørge for å ha et bredt fritidstilbud til barn og unge med god tilgjengelighet som sikrer at alle har mulighet til å delta.
- legge til rette for at fritidsaktiviteter og fysisk aktivitet skal være lett tilgjengelig og tilpasset ulike behov og brukergrupper med et mangfold av sosiale møteplasser.
- satse på forebyggende helsetjenester, som for eksempel friskliv og læring og mestring, i kommunen
- stimulere til enda større frivillig innsats i kulturlivet og organisasjonsarbeidet.
- bevare nærfriluftsområdene slik at innbyggerne har kort vei til naturen. Stier og skiløyper sikres mot nedbygging i arealplan.
- ha differensiert tilrettelegging for friluftsliv, fra store naturområder uten menneskelige inngrep, til nærfriluftsområder og områder med høy grad av tilrettelegging for å sikre alles muligheter til å drive friluftsliv.
- sikre lokalbefolkningens tilgang til jakt og fiske gjennom fortsatt kommunalt eierskap i fjelleiendommer

Handlingsplan for folkehelsearbeid 2021-2024 omfatter mål, strategier og tiltak for folkehelsearbeidet i Hol og flere av disse omhandler fysisk aktivitet og friluftsliv. Folkehelseplanen gir en oversikt over helsetilstanden i befolkningen.

Handlingsplan for stier og løyper (2017-2021) beskriver organisering, ansvarsfordeling og finansiering av arbeidet med stier og løyper.

Kommuneplanens arealdel definerer bruksområdene for kommunens areal. Sikring av areal til stier og løyper blir ivaretatt i arealdelen.

I *Kommunal planstrategi 2020-2024* ble følgende relevante utfordringer framhevet:

- Det mangler ungdomsklubber, uformelle møtesteder for barn og unge
- Det bør arbeides for et enda større bredde i aktivitetstilbud og ungdomsarbeid
- Frafall i organisert idrett
- Behov for tilrettelegging i tettstednære natur- og friluftsområder og sikring av stier og løyper mot nedbygging

3. Kunnskap om fysisk aktivitet

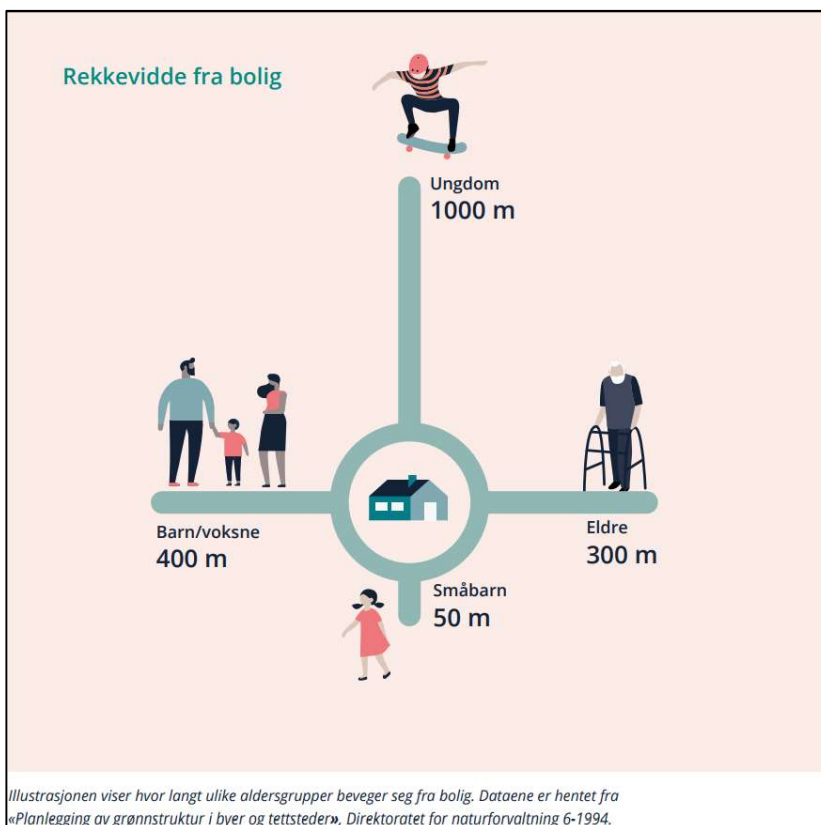
Nasjonale handlingsplaner for fysisk aktivitet² slår fast at den norske befolkningen er for lite fysisk aktive. Kun tre av ti voksne og eldre er aktive nok, og kun halvparten av 15-åringene. De nasjonale anbefalingene er at barn og unge er moderat til hardt fysisk aktive i minst 60 minutter om dagen¹³, og at voksne og friske eldre er moderat til hardt fysisk aktive i minst 30 minutter hver dag.

Nyere forskning på fysisk aktivitet og helse gjennom hele livet viser at de som er fysisk aktive har betydelig bedre fysisk og psykisk helse enn de som er fysisk inaktive². Positive effekter av fysisk aktivitet inkluderer også glede, overskudd, mestring, opplevelser, tilhørighet, sosialt fellesskap, livskvalitet, møteplasser på tvers av generasjoner og sosiale skillelinjer, og mulighet til utfoldelse ut fra egne forutsetninger. På den andre siden er for lite fysisk aktivitet og stillesitting en risikofaktor for utvikling av en rekke helseplager og sykdommer. Statistikk viser at hverdagsaktiviteten har gått ned. Tilrettelegging for aktivitet på hverdagsarenaer, slik som barnehage, skole og arbeidsliv er dermed viktig.

I barne- og ungdomsårene legges grunnlaget for aktivitetsvaner senere i livet, og tiltak som dekker alle barn og unge er legger forutsetninger for god helse i befolkningen. Samtidig er innsats for alle aldersgrupper viktig for å opprettholde god helse i befolkningen. Det er store sosiale ulikheter knyttet til aktivitetsnivå. De med høy utdanning og høy inntekt er overrepresentert blant de aktive.

Norges idrettsforbunds (NIF) årsrapporter viser at det har vært en utflating i antall medlemmer i idrettslag nasjonalt de siste årene. Det store flertallet av norske barn, 9 av 10², har deltatt i organisert idrett i oppveksten, og mange deltar i flere idretter. Fra 12-13 års alderen er det et jevnt fall i deltakelse i organisert idrett, som fortsetter gjennom tenårene. Sosial ulikhet kommer til uttrykk blant ungdom ved at det er flest ungdom fra høyere samfunnslag som fortsetter med idrett¹⁴.

Figuren viser avstander som ulike aldersgrupper beveger seg fra egen bolig. Det viser viktigheten av gå- og aktivitetsvennlige nærmiljø der folk bor. For at grønne områder skal få funksjon som friluftslivsområde i hverdagen, viser undersøkelser at det ikke bør være lenger enn 200 meter til små grønne områder og 500 meter til større grønne områder fra bolig⁴.

Figur: hentet fra Nasjonal handlingsplan for fysisk aktivitet, side 28.

I den norske befolkningen er de mest populære aktivitetsformene friluftslivsaktiviteter og egenorganisert utholdenhets- og styrketrening. Turgåing er den fritidsaktiviteten som befolkningen bruker mest tid på, i tillegg er jakt, fiske og annen høsting en viktig del av friluftslivet for nordmenn. Turløyper, -stier, -veier og større utmarksområder er de anleggstypene som flest voksne benytter seg av. Nærmere 90 % av befolkningen driver med friluftsliv en eller flere ganger i året. Omtrent to tredjedeler av landets befolkning, inkludert de lite aktive, ville foretrekke å gå turer i naturen og i nærmiljøet dersom de skulle bli mer fysisk aktive (Synovate 2012). Undersøkelser viser at i aldersgruppen 15 til 19 år er det mellom 15-20 prosent som benytter friluftslivsanlegg en eller flere ganger i uken, i motsetning til voksne, hvor 40-45 prosent bruker slike anlegg en eller flere ganger i uken.

For å øke fysisk aktivitet blant ungdom trengs tilrettelagte anlegg i nærområdene for egenorganisert aktivitet. Tverga er ressurscenteret for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet i Norge, og veileder kommuner og frivillige i utvikling av arenaer for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet.

4. Status i Hol kommune

4.1 Befolkningsutvikling og folkehelse

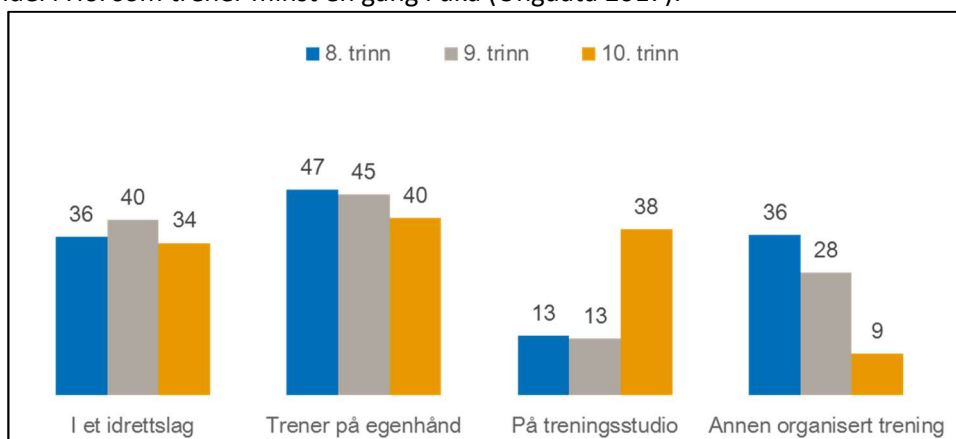
Folketallsutviklingen i Hol kommune har vært stabil de siste årene. Med unntak av Geilo og Skurdalen, opplever alle grendene nedgang i befolkning. Det har vært en nedgang i aldersgruppen 6-15 år og en økning i aldersgruppen 67 år og eldre. SSB forventer ingen vesentlig endring i folketallet i 2030 eller 2040, samtidig er det forventet at gjennomsnittsalderen vil øke. Dette betyr at innsatsen bør tilpasses alderssammensetningen. Befolkningsutviklingen er avgjørende når behovet for idretts- og friluftslivsanlegg skal vurderes. Anleggsutvikling i kommunen må ses i sammenheng med antall innbyggere og turisttilstrømmingen.

	0-5 år	6-15 år	16-66 år	67 år og over
Holet og Moen	36	58	433	158
Hovet og Sudndalen	24	43	308	100
Dagali	4	14	78	27
Skurdalen	7	14	133	41
Kvisla/Lien	31	60	295	81
Geilo	137	212	1606	489
Haugastøl og Ustaoset	3	3	18	8
Uoppgitt krets	0	0	8	0

Kilde: SSB Kilde: SSB, alderssammensetning i grender, per 1.januar 2021.

Folkehelseprofilen viser at Hol kommune jevnt over er bedre enn landsgjennomsnittet for indikatorene innenfor helse og sykdom, men at ungdommene ikke er fornøyd med egen helse og er litt mindre fysisk aktive enn andre steder i landet. Gjennom tenårene er det en vridning fra organiserte lagidrett til egenorganisert trening. Selv om mange slutter i idrettslaget, trener ungdom i Hol nesten like mye gjennom hele ungdomstiden (Ungdata 2017).

Prosentandel i Hol som trener minst én gang i uka (Ungdata 2017):

4.2 Status aktivitet og anlegg

Organisert idrett

I kommunen finnes det et mangfoldig tilbud for organisert idrett. Det er fotball, skytterlag og alpine idretter som har flest medlemmer per anlegg. Totalt sett er det en økning i medlemsmassen, men

det er store forskjeller mellom organisasjonene. Økningen i medlemsmasse er i hovedsak knyttet til ny aktivitet som det ikke tidligere har vært tilbud om. Det tilbys også spesielt tilrettelagte aktivitetstilbud rettet mot seniorbefolkningen og skolene (av blant annet Geilo IL) og kommunale tilbud som Aktiv ung rettet mot aldersgruppen 16-30 med sosiale utfordringer. Frisklivsentralen drifter lavterskel aktivitetstilbud til folk i alle aldre.

Aktiviteten er stor, men det er grunn til å se nærmere på det tilbudet som gis til de yngste (barneidrett). Frafallet i ungdomsidretten og den økende inaktiviteten i befolkningen generelt er også forhold som det er viktig å ta tak i. Formelle krav til drift av organisasjoner medfører endrede behov for kompetanse i idrettslagene. I stor grad utgjøres treningsledere av foreldre eller eldre ungdom med spesiell tilknytning til sær idretter. Det er behov for å utvikle trenerrollen når det gjelder sportslig og pedagogisk kompetanse.

Anleggssituasjonen totalt sett er god. Vi har mange anlegg og de fleste er godt vedlikeholdt. Det er viktig at minimum ett anlegg innenfor hver sær idrett tilfredsstiller de krav om er stilt for å kunne gjennomføre konkurranser av en naturlig størrelse sett i forhold til den utbredelsen idretten har i kommunen. Tilretteleggingen for funksjonshemmede og eldre kan bli bedre ved mange anlegg.

Hoveddelen av eksisterende anlegg er turstier og løyper samt alpintraseer. De siste årenes anleggsutvikling har skapt en større bredde med blant annet etablering av klatrehall, ride hall og ulike nærmiljøanlegg. Private anlegg, eksempelvis motorsportanlegg og sykkelanlegg, omhandles ikke i anleggsregistret. Til sammen har Hol i dag i overkant av 270 idrettsanlegg som har mottatt spillemidler (www.idrettsanlegg.no).

Nærhet og tilgjengelighet til friluftsmuligheter og ulike anlegg er avgjørende for hvor mye de brukes, særlig av barn og unge. Tilrettelagte tettstedsnære naturområder finnes i alle grendene. Hol har 6 nærmiljøanlegg i nærheten av boligområder/i grendene som brukes til egenorganisert aktivitet.

Friluftsliv

I Hol er det store naturområder med uendelig muligheter for å drive friluftsliv, med blant annet merkede turstier og vinterløyper. Det er stor interesse for jakt og fiske og annen høsting i hele kommunen. Kommunen ivaretar strategier og tiltak for viktige deler av friluftslivet i *Handlingsplan for stier og løyper*.

5. Resultatvurdering av forrige plan

Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet (2008-2012, med forlengelse) har fungert som styringsdokument i saksbehandling innenfor idrettsanlegg og for satsing på idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Det har vært igangsatt tiltak og aktiviteter for å møte hovedutfordringene og målstrategiene i planen (se oversikt i vedlegg 2). I overkant av 90 % av totalt 31 målstrategier og prinsipper i planen er enten gjennomført eller i prosess.

5.1 Anleggsutvikling

Siden 2012 er det oppført 28 nye anlegg med kommunale bidrag hvorav 8 er nærmiljøanlegg. Fem anlegg har blitt rehabilitert.

I løpet av planperioden har idretten i Hol kommune blitt tilført kr. 16 105 000,- fra de statlige spillemidlene. I tillegg er det brukt kr. 17 716 935,- over kommunebudsjettet til anleggsutbygging i kommunal eller organisasjonsmessig regi.

De største enkeltstående prosjektene er rehabilitering av svømmebasseng ved Geilo samfunnshus, ny klatrehall på Geilo, ny ride hall og et større tilskudd til rehabilitering av Geilo samfunnshus i forbindelse med bygging av nytt hovedbibliotek. I tillegg har Geilo Idrettslag investert betydelig midler i utvikling av langrenns arena ved Geilohallen.

Av totalt 57 tiltak fra uprioritert liste i planen er i overkant av 70 % av de prioriterte tiltakene enten gjennomført eller i prosess. I vedlegg 2 finnes en komplett oversikt over status og resultatvurdering fra forrige plan.

6. Framtidige behov, mål og strategier

Det er behov for at anleggsutviklingen framover speiler mangfoldet i befolkningen og at det bygges flere anlegg for egenorganisert aktivitet, med fokus på nærmiljøanlegg. Anleggstyper for breddeidrett og økt aktivitet blant barn og ungdom bør prioriteres spesielt, samtidig som det er et behov for tilrettelegging for eldre, som er den gruppen som vil øke kraftigst framover. Flere anlegg i kommunen har behov oppgradering og/eller utvidelse for å tilfredsstillere dagens krav til drift eller idrettsutøvelse.

Det er hensiktsmessig å samlokalisere anlegg og aktiviteter i størst mulig grad på grunn av økende kostnader til utvikling, drift og vedlikehold. Dette skaper også mulighet for sambruk på tvers av ulike fritids- og aktivitetstilbud. Fellesanleggene bør lokaliseres i ulike deler av kommunen slik at hele kommunen tas i bruk. Samtidig må lokalisering av særlig kostnadskrevenne anlegg styres og sees på som fellesanlegg for kommunens innbyggere. Disse anleggende skal defineres som hovedanlegg:

Aktivitet	Lokalisering	Status
Fotball	hovedanlegg Geilo	Kunstgressbanene er nylig oppgradert med ny gressmatte, 7er bane og lysanlegg.
Hallidretter	hovedanlegg Geilo	Idrettshallen er rehabilitert med nytt dekke, ventilasjon og lys. Det er behov for en utvidelse av halltilbudet grunnet manglende kapasitet. Hallen benyttes av Geilo IL, NTG, barne- og ungdomsskolen, og lag og organisasjoner.
Langrenn/ skiskyting	hovedanlegg Geilo	Langrennsanlegget har gjennomgått store forbedringer gjennom investeringer de senere år. Dette er treningsanlegg for Geilo IL og NTG, det benyttes i tillegg av besøkende samt barne- og ungdomsskolen.
Motorsport	hovedanlegg Dagali	Kommunens eneste regulerte areal for motorsport finnes i Dagali. Det er naturlig å forsterke eksisterende aktivitet ved å lokalisere nye tilbud innen samme område.
Skyting	hovedanlegg Hovet	De siste årene har anlegget blitt oppgradert og har mottatt spillemidler ved flere anledninger. Det er behov for en mindre utvidelse av jaktskiver.
Skøyter	hovedanlegg Hol	Det er investert i garasjeanlegg og lager.

6.1 Innsatsområder med mål og strategier

Hol kommune skal legge til rette for økt fysisk aktivitet gjennom arbeid med fire innsatsområder. Disse er basert på oppdatert kunnskap om fysisk aktivitet (del 2) og status i Hol kommune (del 3):

- **Hverdagsaktivitet** - for å bidra til at hverdagsaktiviteten i Hol øker.
- **Egenorganisert aktivitet** - for å tilrettelegge for at innbyggerne er mer fysisk aktive.
- **Inkludering** - for å øke livskvalitet og helse blant alle grupper i befolkningen.
- **Organisert idrett** - for å støtte opp under rollen som idretten har for fysisk aktivitet, spesielt blant barn og unge.

Det er utarbeidet mål for de fire innsatsområdene med tilhørende strategier. Disse målene og strategiene danner grunnlaget for tiltakene i Handlingsdelen (vedlegg 1):

Hverdagsaktivitet	
Mål: Innbyggerne i Hol kommune skal bevege seg mer i hverdagen.	
Strategi:	<ul style="list-style-type: none"> - Motivere til at flere går eller sykler til skole, arbeid og fritidsaktivitet - Motivere til økt fysisk aktivitet i jobb og fritid - Motivere innbyggere til å bli mer fysisk aktive i nærmiljøet - Beholde korridorer fra boligområder til aktivitetsanlegg og rekreasjonsområder - Ivareta og utvikle uteområdet ved skoler/ barnehager som stimuli til aktivitet - Utvikle anlegg for fysisk aktivitet i nærområder

Egenorganisert aktivitet	
Mål: Innbyggerne og besøkende i Hol kommune skal ha mulighet til friluftsliv og egenorganisert fysisk aktivitet i nærheten av der de bor.	
Strategi:	<ul style="list-style-type: none"> - Sikre muligheter for kortreist friluftsliv - Sørge for attraktive anlegg for egenorganisert aktivitet - Sikre lokalbefolkningens mulighet for jakt og fiske gjennom tilgjengeliggjøring av kommunale fjelleiendommer - Øke friluftlivskompetansen gjennom undervisningsopplegg i skoler og barnehager - Opprettholde og utvikle et godt sti og løypenett - Styre bruken av områder gjennom tilrettelegging for ulik aktivitet som sykling, ridning og turgåing

Inkludering	
Mål: Alle innbyggere i Hol kommune skal ha mulighet til bevegelsesglede på sine premisser.	
Strategi:	<ul style="list-style-type: none"> - Sikre universell utforming av anlegg og områder, ved rehabilitering eller nybygg - Stimulere lag og foreninger til sosioøkonomiske tiltak - Stimulere lag og foreninger til aktivitetstilbud rettet mot bredde, uten konkurranseaspekt.

	<ul style="list-style-type: none"> - Stimulere til tiltak rettet mot inaktive. - Videreutvikle skolene som arena for å sikre at barn og unge oppfyller målet om 1 time fysisk aktivitet om dagen. - Sikre ulike brukergrupper trygg ferdsel gjennom lys, strøying, skilting, e.l.
--	--

Organisert idrett	
Mål: Idretten skal ha en framtreddende rolle i arbeidet for en mer fysisk aktiv befolkning i Hol kommune	
Strategi:	<ul style="list-style-type: none"> - Ha gode og forutsigbare finansierings- og tilskuddsordninger, samt driftsavtaler med Geilo og Hol idrettslag - Fokuserer på bredde og allsidighet som bakgrunn for senere grensespesifikk satsning. - Sikre at bestemmelser for barneidrett overholdes gjennom retningslinjer for tilskudd - Utvikle samarbeidsarenaer mellom klubber/ private/ offentlige for å synliggjøre idretten som samfunnsaktør - Samle anleggsutviklingen i områder for å sikre sambruk og synergier - Prioritere anleggstyper som harmonerer med aktivitetsprofilen til barn og ungdom - Rehabiliterer eldre anlegg for å tilfredsstille dagens krav til drift eller idrettsutøvelse.

6.2 Anlegg av regional og nasjonal betydning i Hol kommune

Samarbeid på tvers av kommuner om anlegg av regional betydning handler om å utnytte ressursene på best mulig måte når det gjelder finansiering og drift av anlegg, samt at anleggene skal utfylle hverandre i plassering, bruk og innhold. Definisjonen på regionale anlegg er tradisjonelt brukt om store og kostnadskrevede konkurranseanlegg. Noen anlegg har regional betydning selv om ikke disse kriteriene er oppfylt. I en reiselivskommune som Hol har også anlegg nasjonal betydning, som treningsanlegg og konkurranseanlegg, for tilreisende gjester fra store deler av Norge. I denne planen benyttes derfor begrepet «anlegg av regional og nasjonal betydning». Arrangørkapasitet, skiforbund og logistikk for arrangement. Konkurranser og treninger i tidligsesong og sluttseason. Treningsvariasjon.

Tabell nasjonale/ regionale anlegg

	Beliggenhet	Målgruppe	Egenskaper
Langrenn/ Skiskyting/ Turlangrenn	Geilo stadion	Treningsgrupper lokalt og nasjonalt Klubbrenn Regionale renn	Beliggenhet, overnattingskapasitet, Tilgjengelighet Miljøvennlighet Tidlig snø, lengde på sesong

		Nasjonale renn Internasjonale renn	Arrangørkompetanse
Alpint/ Snowboard/ Freeski	SkiGeilo	Treningsgrupper lokalt og nasjonalt Klubbrenn Regionale renn Nasjonale renn Internasjonale renn	Beliggenhet, overnattingskapasitet, Tilgjengelighet Miljøvennlighet Tidlig snø Arrangørkompetanse
Barmark/ basis	Idretts og skoleområde	Treningsgrupper lokalt og nasjonalt	Bredde
(Sykkel/sykelcross/ Down hill) Terrenngsykling	Geilo	Treningsgrupper lokalt og nasjonalt	

Det kan søkes om ekstra tilskudd på inntil 30 % av ordinær tilskuddssats til større interkommunale idrettsanlegg, hvis:

1. Anlegget er et større kostnadskrevende anlegg, f.eks. svømmeanlegg eller idrettshall. Andre anlegg vurderes særskilt.
2. Det er inngått bindende skriftlig avtale mellom to eller flere kommuner vedrørende investering (5 % fra hver kommune) og drift (20 år).

7. Prinsipper for kommunal støtte og vurdering av søknader

For at et anlegg skal kunne få spillemidler, må det være med i handlingsdelen av denne planen (vedlegg 1). Med bakgrunn i innmeldt behov kan det søkes spillemidler etter statlig regulativ nedfelt i «Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet» (anleggsregisteret.no). Prioritert liste rulleres årlig gjennom vedtak i kommunestyret (se vedlegg 1).

Tilskuddsordningen til nærmiljøanlegg er utvidet de siste årene. Fra statlig hold fokuseres det sterkere på egenorganisert aktivitet og arenaer for denne type aktivitet. Anlegg i tilknytning til skolens uteområde går også inn under tilskudd for nærmiljøanlegg.

Følgende føringer legges til grunn ved prioritering av søknader om spillemiddelfinansiering, i prioritert rekkefølge:

- a) anlegg for egenorganisert aktivitet, spesielt nærmiljøanlegg
- b) prinsipp om lokalisering av hovedanlegg og samlokalisering av aktivitetstilbud skal følges
- c) rehabilitering, oppgradering og/eller utvidelse av eksisterende anlegg fremfor nybygging
- d) anlegg og aktiviteter for barn og unge
- e) anlegg som sikrer tilgang fra bolig-/sentrumsområder ut til sti -og løypenett (tilførselsløyper fra private boliger/hytter støttes ikke)
- f) allmenn tilgang, bruksfrekvens og omfang

- g) mangfold og universell utforming
- h) tidspunkt for innmeldt søknad
- i) tilgang på parkering/tilgjengelighet til området

Ved saksbehandling skal det innhentes prioriteringer fra Hol idrettsråd og Sti- og løypeområder.

7.1 Kommunalt tilskudd til spillemiddelprosjekter

Hol kommune yter kommunalt tilskudd til spillemiddelprosjekter. For å styre anleggsutviklingen i henhold til målsettingene og skape forutsigbarhet for søkerne vil Hol kommune praktisere følgende retningslinjer for det kommunale tilskuddet:

Prosjekt	Tilskuddsandel inntil	Øvre tilskuddsramme
Rehabiliteringsprosjekt	33%	kr 350.000,-
Nærmiljøanlegg	33%	kr 200.000,-
Friluftslivsanlegg	33%	kr 300.000,-
Nye trenings/konkurranselanlegg	20%	kr 300.000,-

* Andel fra kommunal spillemiddelavsetning. Tiltaket kan i tillegg finansieres gjennom Tiltaksfond jmf prinsipper for tildeling og prioritering av midler.

Dersom en og samme søker fremlegger flere søknader skal søker prioritere disse.

Gjennom et nært samarbeid mellom mulige utbyggere og kommunen skal ikke de fastsatte rammevilkårene være til hinder for at større og mer kostnadskrevenne prosjekter kan utredes. Dette gjelder både nye prosjekter, og rehabiliteringer/oppgraderinger av eksisterende anlegg. Dersom slike utredninger – ut fra en helhetlig vurdering – anses å ha tilstrekkelig positive virkninger i kommunen, kan rammevilkårene fravikes for gjennomføring av prosjekter.

Det er inngått egne driftsavtaler mellom Hol kommune og Geilo og Hol idrettslag. Aktiviteter som idrettslagene tilbyr i skoler og barnehager er del av avtalene.

Hol Idrettsråd er et idrettspolitisk organ hvor alle idrettslagene i Hol kommune er representert. Idrettsrådet tildeler midler (LAM-midler og kommunale tilskudd) etter tildelingsprinsipp nedfelt i «Retningslinjer for tilskudd til kulturformål». Idrettsrådet er et felles organ for all idrett i kommunen som er organisert i Norges idrettsforbund og Olympiske komité gjennom idrettskretsen, og underlagt NIFs lov og bestemmelser.

7.2 Kommersielle anlegg og arrangementer

Hovedformålet med aktivitet og anleggsutvikling omtalt i denne plan er å legge til rette for aktivitet for kommunens egne innbyggere. Utvikling av anlegg som er ment for å styrke kommunens reiselivsprodukt ses på som kommersielle og må i hovedsak finansieres av private aktører/midler. Unntatt for dette er friluftslivstiltak.

Kommersielle arrangement støttes i hovedsak ikke med midler eller ressurser fra kommunen, utover ordning for næringstilskudd.

7.3 Andre støtteordninger

I henhold til Hol kommunes retningslinjer for tilskudd til kulturformål kan det søkes om prosjekttilskudd til tiltak som er nyskapende og som har overføringsverdi. Prosjekttilskudd innenfor idretten vil særlig bli prioritert til prosjekter som står nevnt under «aktivitetsskapende tiltak» i denne planens tiltaksliste (vedlegg 1).

I vedlegg 4 gis det en oversikt over andre relevante tiltaksordninger.

¹ Kulturdepartementet (2012) [Den norske idrettsmodellen](#). Meld. St. 26 (2011–2012)

² Departementene (2020) Sammen om aktive liv. Handlingsplan for fysisk aktivitet 2020–2029

³ Kulturdepartementet (2014) Veileder. Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet

⁴ Meld. St. 18 (2015-2016) Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-18-20152016/id2479100/>

⁵ Klima- og miljødepartementet (2018) Handlingsplan for friluftsliv. Natur som kilde til helse og livskvalitet.

⁶ Utdanningsdirektoratet (2017) Rammeplan for barnehagen. Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

⁷ Utdanningsdirektoratet (2019) Lærerpiln i kroppsøving

⁸ Regjeringen (2019) [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023](#)

⁹ Helse- og omsorgsdepartementet (2015) [Folkehelsemeldingen — Mestring og muligheter](#) Meld. St. 19 (2014-2015)

¹⁰ Helse- og omsorgsdepartementet (2019) [Folkehelsemeldinga — Gode liv i eit trygt samfunn](#) Meld. St. 19 (2018–2019)

¹¹ Buskerud fylkeskommune (2014) [Strategi for idrett og friluftsliv i Buskerud](#)

¹² Viken fylkeskommune (2021) [Felles handlingsprogram for økt fysisk aktivitet for alle Aktiv i Viken 2021-2022](#)

¹³ NIH og FHI (2019) [Kartlegging av fysisk aktivitet, sedat tid og fysisk form blant barn og unge 2018 \(ungKan3\)](#)

¹⁴ Løvgren, M. & Svagård, V. (2019). Ungdata junior 2017–2018. Resultater fra en spørreundersøkelse blant elever i alderen 10 til 12 år. NOVA Rapport 7/19. Oslo: NOVA. Tilgjengelig fra: <http://www.forebygging.no/Global/Ungdata-junior-2018-NOVA-Rapport-7-2019.pdf>

Vedlegg 1 Handlingsdel

Dette vedlegget har tre deler. Del 1 omhandler aktivitetsskapende tiltak som ikke omfattes av spillemiddelordningen. Del 2 inneholder liste over uprioriterte tiltak. Del 3 inneholder liste over prioriterte tiltak.

Det uprioriterte handlingsprogrammet er basert på innkomne behov og ønsker. Det er ikke tatt stilling til når eller om prosjektene kan gjennomføres. Ved den årlige rulleringen av det prioriterte handlingsprogrammet er det kun prosjekter som står på det uprioriterte handlingsprogrammet som blir vurdert. Unntak gjelder mindre kostnadskrevende nærmiljøanlegg som kan oppføres direkte på det prioriterte handlingsprogrammet.

1. Aktivitetsskapende tiltak

Ansvarlig	Tiltak
Folkehelsegruppa	Informasjon om fordelene ved hverdagsaktivitet
K&O	Gå og sykle-aksjon i skole og gjennom lag og organisasjoner
Arbeidsgivere, (Folkehelsegruppa)	Sykle-til-jobben aksjon (inkl. gå)
H&O	Opprettholde Frisklivssentral, Aktiv ung, og grønn resept
Velferdssenter og idrettslag	Seniortreningsgrupper i regi av Velferdssenter og idrettslag
TEK	Rehabiliterer skole- og idrettsområde ved Geilo barne- og ungdomsskole
K&O	Videreføre Skarveskola og Fjellsikringskurs
K&O/Idrettslag	Videreføre idrett- og aktivitetstilbud i skoler og barnehager
K&O	Avsette årlige kommunale tilskudd til oppgradering/ rehabilitering av leikeplasser/nærfriluftlivplasser *
K&O/Idrettslag	Driftsavtaler med Geilo og Hol idrettslag *
Frisklivskoordinator	Bruke kommunens frisklivskompetanse til veiledning og kompetanseutvikling av trenere. Utarbeide et felles trenerutviklingsprogram med fokus på bredde og tverrsportslig samarbeid.
K&O	Innarbeide tiltak i retningslinjer for tilskudd for kulturformål: høyere tilskudd for aktivitetstilbud rettet mot bredde og sosioøkonomiske tiltak
K&O/Idrettslag	Etablere lavterskeltilbud og allidrettstilbud som tiltak rettet mot inaktive
P&U	Kartlegge og verdsette kommunens friluftsområder (også i bo-nære områder), slik at viktige og varierte områder blir ivaretatt.
P&U, TEK, K&O	Arbeide for å etablere arena for motorinteressert ungdom

*) Tiltakene mottar tilskudd på henholdsvis kr 100' og 635' for 2021.

2. Upprioriterte tiltak

Det opprioriterte handlingsprogrammet er basert på innkomne behov og ønsker. Det er ikke tatt stilling til når eller om prosjektene kan gjennomføres. Ved den årlige rulleringa av det prioriterte handlingsprogrammet er det kun prosjekter som står på det opprioriterte handlingsprogrammet som blir vurdert. Unntak gjelder mindre kostnadskrevenende nærmiljøanlegg som kan tas rett inn på det prioriterte handlingsprogrammet.

1.1. Nærmiljøanlegg

Ansvarlig	Prosjekt
Hol kommune	Inntil 10 aktivitetsanlegg i idretts- og skoleområde
Hol kommune	Inntil 8 aktivitetsanlegg ved Slåttahølen
Hol kommune	Inntil 8 Aktivitetsanlegg bo- og sentrumsnært
Dagali grendeutvalg	Aktivitetsanlegg
Dagali grendeutvalg	Badeanlegg
Hol idrettslag	Møteplass med hinderløype
Hol idrettslag	Parkouranlegg
Hol idrettslag	Treningsapparater
Hol idrettslag	Bordtennis
Hol idrettslag	Street Dance/ lydanlegg stadion
Hol idrettslag	Skateanlegg
Hol idrettslag	Sykkelcross

2.2 Ordinære anlegg

Ansvarlig	Prosjekt
Hol kommune	Etablere tursti-/løype sørside, Slåttahølen
Hol kommune	Rehabilitering tursti-/løype nordside, Slåttahølen
Hol kommune	Etablere badeplass, Slåttahølen
Hol kommune	Etablere badeplass, Tufte
Hol kommune	Universell utforming/ bryggeanlegg badeplassen
Hol kommune	Sanitæranlegg. badeplassen
Hol kommune	Ustedalsfjorden rundt del 1
Hol kommune	Ustedalsfjorden rundt del 2
Hol kommune	Paddlebane
Hol kommune	Parkouranlegg
Geilo IL/Hol kommune	Flerbrukshall
Geilo IL/ Hol kommune	Basishall/ Turnhall
Geilo IL	Rehabilitering lysanlegg lysløype
Geilo IL	Startbu/hus Asleløypa/Hallingen
Geilo IL	Rehabilitering målbu, Vestlia
Geilo IL	Rehabilitering/ miljøsanering skytebane
Geilo IL	Skistadion - strafferunde/utgang
Geilo IL	Konkurranseløyper langrenn/skiskyting
Geilo IL	Rehabilitering/ utvikling rullerløype

Geilo IL	Lys i konkurranseløype langrenn/ skiskyting
Geilo IL	Stadion – kulvert standplass
Geilo IL	Treningsanlegg snø freeski/snowboard
Geilo IL	Midlertidig trampolinehall
Geilo IL	Dryslope
Geilo IL	Railpark
Geilo IL	Styrke-/ basistreningsareal
Geilo IL	Relokalisering 7er bane
Geilo IL	Lys 11er bane
Geilo IL	Lys 7er bane
Geilo IL	3er bane
Geilo IL	Innbytterbenker fotball
Geilo IL	Resultattavle og klokke fotballbane
Geilo IL	Rehabilitering hinderløype
Geilo IL	Tuftepark
Dagali grendeutvalg	Utvikling av lysløype
Dagali grendeutvalg	Hengebru v/ Godfarfoss
Dagali grendeutvalg	Areal til innendørs fysisk aktivitet
Geilo Sti og løypelag	Bru/ kryssing
Geilo Sti og løypelag	Sykkelanlegg
Geilo Sti og løypelag	Sykelsti ref. Sti og løypeplan
Geilo Sti og løypelag	Langrenns løype ref. Sti og løypeplan
Geilo sti og løypelag	Tursti ref. Sti og løypeplan
Hol idrettslag	Skøytebane/ hurtigløpsbane
Hol idrettslag	Frifot og løpebane
Hol idrettslag	Fotballbane 7er
Hol idrettslag	Lysanlegg stadion
Hol idrettslag	Lysanlegg Hovet langrenn
Hol idrettslag	Rehabilitering klubbhus
Hol idrettslag	Padelbaner
Hol idrettslag	Multisport court

3. Prioriterte tiltak

Når et prosjekt er oppført i prioritert handlingsprogram innebærer dette at det kan søkes om spillemidler ved førstkommande søknadsrunde. Det betyr også at søker kan forvente kommunalt tilskudd i henhold til handlingsprogrammet.

For å komme med i prioritert tiltaksliste må prosjektansvarlig sende inn prosjektsøknad (eget søknadsskjema) til Kultur og oppvekstetaten innen 1. februar. Det er kun prosjekter som står i det uprioriterte handlingsprogrammet som kan komme med på det prioriterte handlingsprogrammet ved den årlige rulleringen av planen.

3.1 Nærmiljøanlegg

PRI	Prosjekt	Ansvarlig	Investering	Drift	Finansiering		
					Egen	Kom	SM
1	Hallingskarvet skole, lysanlegg	Hol kommune	1 872 877,-			Finansiert	
2	Aktivitetsanlegg 1, Slåttahølen	Hol kommune	600 000,-			300 000,-	
3	Aktivitetsanlegg 2, Slåttahølen	Hol kommune	600 000,-			300 000,-	
4	Aktivitetsanlegg 3, Slåttahølen	Hol kommune	600 000,-			300 000,-	

3.2 Ordinære anlegg

PRI	Prosjekt	Ansvarlig	Investering	Drift	Finansiering		
					Egen	Kom	SM
1	Ny asfaltert løype	Geilo IL	1 182 775,-		382 775,-	350 000,-	395 000,-
2	Hol stadion, rehab. lysanlegg	Hol IL	1 423 945,-		139 656,-	350 000,-	
3	Hol stadion, 7er bane	Hol IL	1 462 125,-		112 500,-	350 000,-	
4	Hol stadion, rehab. hurtigløpsbane naturis	Hol IL	4 736 844,-		147 844,-	350 000,-	
5	Aktivitetspark, 6 aktiviteter	Hol IL	2 651 250,-			100 000,-	
6	Paddelbaner med egne vegger og fundament	Hol IL	2 651 250,-			100 000,-	

7	Rullepark for skateboard og sykkel	Hol IL					
8	Møteplass klubbhus med tursti og klatreelement	Hol IL					
9	Lys på Hagafoss, bytte av lysarmatur	Hol IL					
10	Lys i Hovet, ny trase til Haakonset	Hol IL					
11	Ny trase, lysløype Hagafoss						
12	Rehabilitering av klubbhus	Hol IL					
13	Ustedalsfjorden, sanitæranlegg	Hol kommune					
14	Ustedalsfjorden, dagshytter	Hol kommune	417 000,-			200 000,-	
15	Ustedalsfjorden, del 1	Hol kommune				626 000,-	

Vedlegg 2 Resultater fra forrige plan

Hovedutfordring 1 - Arealforvaltning og finansiering

Arealforvaltning og finansiering	Status
Sikre egnede og tilstrekkelig store areal for idrett og friluftsliv/rekreasjon	Deltagelse i tverrfaglig plangruppe
Skape forståelse for og vilje til investering i arealer for idrett og friluftsliv, som en vesentlig og nødvendig del av offentlig infrastruktur.	Invitert aktuelle parter, offentlige ansatte, lag og organisasjoner til orienteringsmøter
Skape forståelse for verdien av fellesgoder og gjennom dette økte investeringer gjennom offentlig-privat-samarbeid (OPS), for utvikling og gjennomføring av idretts- og friluftslivstiltak.	Invitert privat næringsliv til orienteringsmøter om bruk av spillemidler
Bidra til økt tildeling av spillemidler til reiselivsrelaterte tiltak, gjennom dialog med Kultur- og kirkedepartementet ved idrettsavdelingen.	Høge sprang Statlig tilskuddordning til opplevelsesnæring
Sikre sammenheng mellom grønnsstrukturer, veistrukturer og naturområdene, og gjennom dette øke tilgjengeligheten til arealer for friluftsliv.	Deltagelse i tverrfaglig plangruppe
Bedre beslutningsgrunnlaget for framtidig anleggs- og arealbehov for idrett og friluftsliv, som grunnlag for beslutninger om endring i arealdisponering.	Gjennomført kartlegginger i lag og organisasjoner om anleggsbehov. Gjennomført kartlegginger i skoler om utvikling av uteomhusmiljø.
Hol kommune vil øke bevisstgjøringen i organisasjonen, og i befolkningen omkring betydningen av landskap for fysisk aktivitet, helse og trivsel.	Friskliv

Hovedutfordring 2 - Utvikle eksisterende og nye områder og anlegg for idrett og friluftsliv.

Utvikling av anlegg og områder	Status
Til attraktive møteplasser med varierte muligheter for aktivitet for alle brukere (også funksjonshemmede), og med opplevelsesverdi og estetiske kvaliteter.	Utvikling av badestranden på Geilo Slåttahøi prosjekt
I tråd med brukernes skiftende ønsker og behov for nye aktiviteter slik at aktivitetsnivået i befolkningen kan øke	Se anleggsoversikt Inngått avtale med Geilo IL om aktivitetstilbud til skoler og SFO
Stimulere utvikling av nærmiljøanlegg i boligfelt	Se anleggsoversikt
Rehabiliterer og bygger nye anlegg for idretter som aktiviserer mange, særlig barn og unge, så som flerbrukshaller, is aktiviteter og fotball. (ridehall, utbygging av hallkapasitet Geilohall).	Se anleggsoversikt
Rehabiliterer og utvikler turveier, i bonære områder.	Rehabilitering Ustedalsfjorden rundt.
Utvikle adkomstpunkter til friluftsliv til funksjonelle og attraktive områder for fysisk aktivitet og opplevelse, og som målepunkt for skoler og barnehager.	Forholdet er ivarettatt gjennom Sti- og løypeplan – Utmarksteknikker.

Avsette midler til rehabilitering og utvikling av leikeplasser og nærmiljøanlegg.	Igangsatte tilskuddsordning som ble lagt ned politisk i 2016
Gjennomføre standardheving på eksisterende områder og anlegg for idrett og friluftsliv til å tåle økt bruk og slitasje	Se anleggsoversikt

Statusvurdering - Uprioritert handlingsprogram

1. Fysisk aktivitet / Aktivitetsskapende tiltak

Ansvarlig	Aktivitet	Merknad	Status
Skolene/ barnehagene	Økt fysisk aktivitetstilbud	Forankre økt satsning på fysisk aktivitet i skoler og barnehager gjennom enhetenes virksomhetsplan	Igang satt
Hol kommune/ SNO Utmarkstekniker Nasjonalparkkoord.	Kompetanseheving organisasjoner/ foresatte Friluftsliv	Samordne kompetansehevingstiltak og opplevelseslæring innen friluftsliv.	Ikke utført
Friskliv/ skoler/ idrettslag	Bevegelse 365	Tilbud om fysisk aktivitet Kompetanseheving foresatte/ treningsledere/ administrasjon organisasjoner	Igang satt
Hol kommune og idrettslaga	Prosjekt Friskliv	Hjelpe personer som på grunn av sykdom, ulykke eller andre årsaker er arbeidsuføre til å mestre hverdagen gjennom fysisk aktivitet, samt generelt økt fysisk aktivitet i befolkningen.	Igang satt
Idrettslag	Geocaching Toppturer Turlag	Organisere og markedsføre tilbud	Igang satt
Hol kommune	Tilgang til jakt og fiske	Forvalte kommunale eigendommer slik at de legges til rette for innbyggere gjennom tilgang på jakt og fiskeressurser. Stimulere til at private legger sin grunn/sine fiskevann åpne for jakt/fiske.	Igang satt
Hol idrettsråd	Barneidrett/ allidrett	Helhetlig og allsidig barneidrettstilbud til alle barn under 12 år i hele kommunen.	Igang satt
Hol kommune	Koordinator Prosjektleder	Kompetanseheving Tilrettelegging av tilbud Tilrettelegging av tilbud for særskilte brukergrupper Samordning av dugnad	Ikke utført

		Samordning kommunale tjenester/ frivillige lag og organisasjoner	
Hol kommune	Åpningstid svømmebasseng	Evaluering av åpningstider	Gjennomført
Idrettslaga/ klatreklubb	Klatring	Ønsket tilbud	Gjennomført
Friluftslivsorganisasjoner	Friluftslivstiltak	Ønsket tilbud	Barnas turlag er etablert
	Motoraktiviteter	Ønsket tilbud	Ikke utført
Geilo idrettslag		Promotering av idrett gjennom 1-2 årlige samlinger à 3-5 virkedager. Målgruppe 6 -17 år.	Delvis utført

2. Nærmiljøanlegg

Ansvarlig	Prosjekt	Status
Hol kommune	Nærmiljøanlegg – UR x 2	1 anlegg utført
Hol kommune	Orienteringskart – Hovet skole	Ikke utført
Geilo IL	Ballbinge	Utført
Hol kommune/ Geilo IL	Skileikanlegg – Geilo skistadion	Utført
Hol kommune	Nærmiljøanlegg Hallingskarvet skole	Utført
Hol kommune	Nærmiljøanlegg Skurdalen Oppvekstsenter	Utført
Hol kommune	Islagt flate Geilo	Utført
Hol kommune	Orienteringskart – Hallingskarvet skole	Ikke utført
Hol kommune	Ballbinge – Hallingskarvet skole	Utført
Hol kommune	Skileikområde – Hallingskarvet skole	Utført
Alle	Nærmiljøanlegg generelt x 3	Utført
Fagerli Leirskole	Fagerli skileikanlegg x 2	Utført
Alle	Mindre kostnadskrevenende nærmiljøanlegg	Utført

3. Ordinære anlegg

Ansvarlig	Prosjekt	Status
Geilo IL	Snowboardanlegg	Ikke utført
Skurdalen IL	Rehabilitering/omlegging av bratt lysløype	Utført
Hallingskarvet skytterlag	Rehabilitering av Hovet skytebane	Utført
Hallingskarvet skytterlag	Rehabilitering av Hovet leirduebane	Utført
Geilo klatreklubb	Klatrevegg v/ Geilo samfunnshus	Utført
Hol kommune/ Geilo løyper	Rehabilitering: Ustedalsfjorden Rundt – utbedring av trasé	Igang satt
Hol kommune/ Geilo løyper	Rehabilitering: Heving av terskelkryssing UR ved badeplassen	Ikke utført
Sudndalen skileikelag	Utvidet lysløype	Utført
Hol kommune	Rehabilitering: Svømmebasseng Geilo samfunnshus	Utført
Geilo IL	Flerbrukshall – utvidet Geilohall inkl garasjeanlegg/ lager/ toalett	Ikke utført
Hol kommune	Rehabilitering: Svømmebasseng - Hovet	Igang satt

Hovet og Hol SL	Lager	Utført
Hol kommune	Rehabilitering: garderobeanlegg - Holet	Utført
Geilo SL	Rehabilitering: Innendørsbane Geilohallen – elektroniske skiver	Ikke utført
Hol kommune/ Geilo IL	Løpebane 60 meter	Ikke utført
Geilo IL	Rehabilitering: Utskifting av kunstgressdekke	Utført
Geilo SL	Skytebane (flere delprosjekt)	Ikke utført
Hol kommune/ Geilo løyper	Ustedalsfjorden Rundt: Kryssing av elva ved Oldebråten/driving range	Ikke utført
Geilo IL	Lysanlegg Slaata skisenter	Utført
Geilo IL	Rullestol/rulleskiløype 3. byggetrinn	Utført
Geilo IL	Rullestol/rulleskiløype 4. byggetrinn	Utført
Geilo IL	Bru/ undergang	Utført
Geilo IL	Snøkanonanlegg, lysløype	Utført
Geilo IL	Rulleskøytebane	Ikke utført
Geilo ride og kjøreklubb	Ridehall	Utført
Geilo IL	Rundbaneløype for terrengsykkel	Igangsatt
Hol kommune/ Geilo IL	Reguleringsplan skoleområdet	Utført
Geilo IL	Skiskytterstadion/ løype og lysnett	Utført
Geilo IL	Kunstgress på golfbane	Utført
Alle	Motorcross/trialbane	Ikke utført
Alle	Snøskuterbane/løype	Ikke utført

Vedlegg 3 Begreper

I planen blir det brukt en del begrep som trenger en nærmere forklaring:

Adkomstpunkter til naturopplevelser

Definisjon: En adkomst kan bestå av parkering, benker, informasjon, avfallskontainere, toaletter og eventuelt andre fasiliteter. Nærhet til aktivitetsanlegg som skileik, badeplass eller lignende, og kollektivtransport er viktig, men ikke alltid mulig. Mange adkomstpunkter har stort utviklingspotensial. Parkeringsplasser kan i større grad utvikles til flerbruksområder, i tilknytning til leirsteder, fiskeplasser, skileikområder, m.m. De kan få bedre terrengutforming, beplantning og møblering, og kan i større grad inneholde informasjon om områder, rettigheter og plikter, om natur, kultur og historie, spre gode holdninger, m.m. Adkomstpunktene er ofte utgangspunkt for skoler, barnehager og andre større grupper når de skal ut i naturen, og ofte skal de ikke så langt fra adkomstpunktet.

Friluftslivsanlegg

Med friluftslivsanlegg menes stier, turveier, skiløyper og utfartshytter brukt til friluftslivsaktiviteter.

Fysisk aktivitet

Med fysisk aktivitet forstås organisert og egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter, herunder friluftsliv og lekpregede aktiviteter.

Idrett

Med idrett forstås aktivitet i form av konkurranse eller trening i den organiserte idretten.

- Barne- og ungdomsidrett

Bestemmelser om barneidrett stadfester barns rettigheter. I hovedsak skal idrettstilbud frem til 12 år baseres på grunnteknikk og allsidighet gjennom møte med flere idretter. Barn skal ikke utsettes for vurderinger og resultatlist, men oppleve at alle vurderes likt og får lik premiering. Frem til og med 4. klasstrinn skal barns idrettstilbud organiseres i egen barneidrettsgruppe. Det finnes allidrettsgrupper i Hol kommune. Det registreres allikevel avvik innen ulike sportsgrener.

- Konkurransetidretten

Det er gode vilkår for å drive konkurransetidrett i Hol. Det finnes anlegg for de vanligste idrettene. Det er viktig at de idrettene som har størst utbredelse har anlegg som tilfredsstillende de krav som stilles for gjennomføring av konkurranser av en viss størrelse. I de tilfeller der det er to eller flere lag som driver med den samme aktiviteten er det viktig at de kan samarbeide om anleggsutviklingen. For treningsaktivitet vil det som regel greie seg med et enklere anlegg. Det bør kun være et konkurransetidrettsanlegg i hver gren i kommunen. Konkurransetidrettsanleggene bidrar også til destinasjonsutvikling og næringsutvikling. I utviklingen av anlegg bør dette forholdet også få konsekvenser for finansieringen.

For enkelte idretter der det er behov for kostnadskrevenende spesialanlegg kan det være behov for regionalt samarbeid. Eksempel på slike anlegg kan være snowboardanlegg med internasjonale mål, kunstisbane, 25 meters svømmebasseng og internasjonalt godkjente langrennsløyper.

Idrettsråd

Idrettsrådet er et felles organ for all idrett i kommunen som er organisert i Norges idrettsforbund og Olympiske komité gjennom idrettskretsen, og underlagt NIFs lov og bestemmelser. Formålet er å arbeide for best mulig forhold for idretten i kommunen. Lag og organisasjoner som: skytterlag, jeger og fisker foreninger og motorsportklubber er vanligvis ikke inkludert i idrettsrådets medlemmer. Hol kommune forutsetter at kommunens tre idrettslag er representert i Hol Idrettsråd ved delegering av tilskuddsmyndighet til rådet.

Nærmiljøanlegg

Med nærmiljøanlegg menes enkle anlegg eller områder for fysisk aktivitet beliggende i eller i tilknytning til bo- og/eller oppholdsområder. Områdene skal være fritt allment tilgjengelig og beregnet på egenorganisert fysisk aktivitet, primært for barn og ungdom, men også for lokalbefolkningen for øvrig. Nærmiljøanlegg kan lokaliseres i tilknytning til et skoleanlegg og/eller idrettsanlegg. Ved samlokalisering med idrettsanlegg gjelder, som over, at anlegget skal være for egenorganisert fysisk aktivitet. Nærmiljøanlegg skal ikke utformes for å dekke behovet for anlegg til organisert idrettslig aktivitet, eller ordinær konkurranseidrett.

Ordinære anlegg – kommunale anlegg

Med ordinære anlegg menes i hovedsak anlegg for trening og konkurranseidrett. Ved bygging av slike anlegg stilles det krav om at anleggene tilfredsstiller minimumskravene til den/de aktuelle særvidrettene anlegget skal betjene.

Rehabilitering

Rehabilitering av et idrettsanlegg er en istandsetting som skal gi vesentlig funksjonell og bruksmessig standardheving i forhold til dagens situasjon. Rehabilitering kan bety et inngrep i anleggets struktur eller utforming for å tilpasse det til nye funksjoner og bruksområder. Tiltaket må gi større og bedre forhold for idrettsutøvelse, og behovet for ombygging må ikke skyldes manglende vedlikehold.

Vedlegg 4 Andre tilskuddsordninger

Andre tilskuddsordninger	Forklaring	Mer informasjon
Oppstart- og utviklingsstøtte til Allidrett for barn og ungdom.		https://www.idrettsforbundet.no/tema/barneidrett/allidrett-for-barn/
Midler til innkjøp av utstyr	Lag og foreninger tilknyttet Norges idrettsforbund kan søke om tilskudd til konkurranse-, trenings- og sikkerhetsutstyr. Mindre særiderter prioriteres	Nærmere informasjon fås ved henvendelse til Norges idrettsforbund.
Spillemidler til utstyr		https://www.idrettsforbundet.no/klubbguiden/stotteordninger/
Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge	Idrettslag kan søke Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet om midler for å redusere økonomiske barrierer for barn og unge som ønsker å delta i idrett.	https://bufdir.no/Tilskudd/Soke_om_tilskudd/Barn_og_ungdom/lavinntekt/
Inkludering i idrettslag	Målgruppen er barn og ungdom (6-19 år) med innvandrerbakgrunn – med særlig vekt på jenter, og barn og ungdom fra familier med lav betalingsevne.	https://www.idrettsforbundet.no/tema/inkludering/
Tilskudd til friluftslivsaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn		Statlig ordning. Nærmere opplysninger fås ved henvendelse til kommunens utmarksrådgiver.
Midler til friluftslivsaktivitet	Det blir primært gitt tilskudd til friluftstiltak som stimulerer til direkte friluftslivsaktivitet, som f.eks. organiserte turer, friluftslivsleirer, praktiske kurs og annen opplæring i friluftslivsaktiviteter. Kan også brukes til enkle innkjøp av utstyr.	Egen trykksak om tilskudds- og låneordninger gis ut årlig av Klima- og miljødepartementet. Nærmere opplysninger fås ved henvendelse til kommunens næringsrådgiver/utmarksrådgiver.
Fylkeskommunale midler til friluftslivsaktivitet	Viken fylkeskommune har en rekke ordninger, disse varierer noe fra år til år.	https://viken.no/tjenester/idrett-og-friluftsliv/friluftsliv/tilskudd-til-friluftsliv/
Skattefradrag for gaver		https://www.idrettsforbundet.no/klubbguiden/klubbokonomi/
Momskompensasjon for bygging av idrettsanlegg		https://www.idrettsforbundet.no/tema/anlegg/

Momskompensasjon for vare- og tjenester		https://www.idrettsforbundet.no/klubbguiden/momskompensasjon/
Grasrotandelen - hele året	En ordning som gjør det mulig for spillere hos Norsk Tipping å gi 7 prosent av spilleinnsatsen direkte til et idrettslag eller en forening.	https://www.norsk-tipping.no/grasrotandelen
Statlig sikring av friluftsområder. Tiltak i statlig sikrede friluftsområder.	Statlige tilskuddsordninger.	Nærmere informasjon fås ved henvendelse til kommunens utmarksrådgiver
Lokale aktivitetsmidler (LAM)	Midlene skal bidra til økt idrettsaktivitet, deltakelse og frivillighet.	https://www.idrettsforbundet.no/klubbguiden/stotteordninger/lokale-aktivitetsmidler-lam/
Tilskudd til friluft-, miljø- og naturforvaltningstiltak	Kommunal ordning	Søknader behandles en gang i året, informasjon på kommunens nettsider.
Tilskudd fra sti- og løypefondet	Kommunal ordning	Lokale sti- og løypelag kan søke om tilskudd til fysiske tilretteleggingstiltak i sti- og løypenettet en gang i året
Midler til miljøtiltak i landbruket	Ordningen omfatter også stier, turveier og informasjonstavler	Nærmere informasjon fås ved henvendelse til kommunens næringsavdeling/landbruksrådgiver.
Statskogmillionen	Tilskudd fra Statskog til aktiviteter som skaper friluftsliv og bærekraftig bruk av norsk natur.	www.statskogmillionen.no
Sparebankstiftelsen	Støtter tiltak innen kunst, kultur, friluftsliv, idrett, naturkunnskap, nærmiljøaktiviteter og kulturarv.	www.sparebankstiftelsen.no/no
Stiftelsen Dam	Alle idrettens organisasjonsledd kan søke om midler via Norges idrettsforbund til Stiftelsen Dam til helserelaterte prosjekter.	https://www.idrettsforbundet.no/klubbguiden/stotteordninger/extrastiftelsen-helse-og-rehabilitering/
Idrettsdugnad	Gir flere idrettslag større fortjeneste ved salg av dugnadsartikler.	https://www.idrettsdugnad.no/
Gode rabattordninger for idrettslag	Norges idrettsforbund har mange leverandøravtaler og rabattordninger som gjelder for medlemmer.	https://www.idrettsforbundet.no/tema/idrettsavtaler/
Idrettsreiser	Norges idrettsforbund har samlet alle sine reisepartnere på ett sted. Målet er at det skal bli enklere for idrettslag å bestille fly, hotell og bil.	https://www.idrettsforbundet.no/nif/idrettsreiser/